

51. ðⁿ sprē₁ - þarðagðre₁k - me₁þe bre₁ðn -
m me. bre₁ðn

52. da₁ vrurmas heid₁ð₁r ho₁r^{er} lo₁ð₁en
ā₁þsnejs

53. xo vu.ðar he₁þom ze₁s jo₁r^{er} lā₁nyk
nu ts₁lo. lo₁r^{er}to gō₁r

54. Ið₁er₁m. da₁d ā₁þ₁ro₁r₁js ku₁r₁lv₁t
le₁ŋst₁wu. tō₁r to gō₁r

55. ā₁n de. s kā₁rntō₁ x₁ī₁ð₁ar ni₁þ₁l₁vu₁l
ve₁ð₁er₁

56. de₁r₁ð₁ kru₁gō₁ ze₁ni þ₁ð₁l₁w₁r₁ð₁

57. ð₁o xurur₁l₁ sty₁ð₁ en ð₁o₁ h₁ī₁ð₁r

58. ð₁m₁ð₁ ist no₁x to k₁ā₁d um to þe₁ð₁la₁n
(þe₁ð₁la = haatsbal)

59. de₁r₁ð₁ k₁ā₁r₁s l₁l₁xt x₁ū₁re₁te₁þ₁ k₁laar = k₁le₁r₁ð₁

60. he₁l₁ trok ans stert þ₁ar₁n tpe₁r₁ð₁t

61. vry₁gō₁ kwa₁mdō₁gē₁ al₁te₁ð₁t no ð₁o
he₁l₁er₁m₁s

62. ð₁o þ₁v₁ð₁or ze₁r ð₁o₁ss h₁ī₁r₁ v₁u₁l₁ma₁:k₁t₁ss

63. gō₁ð₁ā₁xt₁ m₁l₁x wē₁l me₁r gō₁ð₁er₁ n₁l₁k₁s

64. ð₁o xwal₁ð₁r₁ x₁y₁lō₁ gō₁r₁n t₁ry₁x₁kō₁.mō

65. gō₁ð₁gē₁ þ₁ar₁nda₁x n₁l₁ kō₁ð₁er₁spe₁lō

66. z₁ð₁en zo₁.þe₁l₁ð₁r₁ k₁ī₁ð₁s

67. xē₁no m₁vtō₁r₁ z₁s k₁ā₁r₁ð₁t - he₁l₁z₁l₁t
þ₁ar₁st en ð₁o mō₁s - he₁l₁le₁d impan₁-
he₁rt sty₁ð₁or

68. t₁is nō₁ h₁ī₁en dā₁.þ₁w₁r₁ð₁t - ē₁en t₁is no
ky₁l₁n ar₁ð₁t

69. da me₁r₁no₁k₁o ly₁þ₁te₁ be₁l₁er₁v₁ð₁ts

þ₁o ð₁o₁ z₁ð₁n b₁v₁ð₁t in₁z me₁l₁ð₁k₁ð₁t

þ₁o z₁l₁x w₁v₁l₁ da₁ð₁o þ₁o₁k₁ð₁r₁z no be₁l₁ð₁ð₁ð₁xt

þ₁o z₁l₁xer₁m þe₁in ar₁m₁ð₁n he₁rt

þ₁o z₁l₁x k₁ā₁r₁ be₁l₁ x₁ī₁n dwe₁r₁ð₁s m₁l₁ns₁ð₁n y₁m

þ₁o no₁ z₁l₁xv₁te₁ð₁t þ₁ar₁no₁wa tpe₁r₁ð₁t ð₁no
ne₁l₁ð₁ k₁ā₁r

þ₁o z₁l₁xem kō₁ð₁ð₁s - x₁ā₁x₁ð₁r₁m₁z₁ð₁ax ar₁l

þ₁o ð₁o kō₁.n var₁n ð₁o k₁þ₁r₁n₁ z₁xo₁x₁v₁l₁v₁t
þ₁o w₁r₁ð₁t

þ₁o we₁ð₁gē₁ g₁rnō ð₁ir lo₁.gō₁me₁l₁kt

þ₁o de₁r₁ð₁ r₁ū₁r₁ð₁n he₁l₁me₁ l₁ar₁ð₁ do₁.rōs

þ₁o z₁l₁xð₁ly₁þ₁o ð₁u g₁r₁wo₁ð₁t þ₁ar

þ₁o t₁k₁z₁no₁k₁o wa₁r₁ ð₁ū₁r₁t i₁xt₁ kō₁st₁n
ð₁ur₁ð₁n

þ₁o xō₁n u₁r₁ð₁n ē₁en zō₁n u₁r₁ð₁g₁ð₁n l₁ur₁ð₁n

þ₁o k₁þ₁r₁z w₁l₁xt z₁s me₁l₁ð₁o k₁l₁r₁ð₁fk₁o no
de₁r₁ð₁ k₁ā₁x þ₁o₁ broe₁.r₁nbē₁r₁zō // ð₁o bō₁ð₁l₁l₁

þ₁o ð₁o₁r₁ z₁ð₁n sprō₁.t æ₁to l₁ir₁ð₁

þ₁o he₁l₁at kō₁ð₁n st₁ro₁.t o₁.þ₁o

þ₁o ð₁o m₁z₁nsō x₁ur₁x₁to n₁z₁k₁o ā₁.n₁ð₁er₁z₁ ar₁s
xē₁ld ē₁en gū₁.ret

þ₁o h₁l₁no₁ m₁ū₁r₁nd z₁l₁ð₁ dry₁.x þ₁ar₁n₁ð₁n
ð₁o₁rt

þ₁o z₁l₁ð₁ w₁z₁.x ly₁þ₁te₁ s₁x₁i₁ð₁o₁ k₁z₁ū₁r₁m₁þ₁-
l₁er₁st₁v₁ð₁ z₁l₁ð₁t y₁m

þ₁o z₁l₁x kō₁ð₁t þ₁o₁ k₁l₁en₁ð₁ t₁ry₁m₁ð₁o

þ₁o ð₁o l₁ur₁k z₁s k₁ap₁ð₁t x₁og₁er₁n me₁r₁ð₁o
kō₁st₁z₁l₁to sl₁x₁h₁o

þ₁o x₁o lē₁ð₁o₁ wa₁r₁ kō₁rt ē₁en gū₁.ret

þ₁o in₁o k₁z₁l₁ð₁os₁x₁o₁ð₁t ist xū₁.t

þ₁o n₁o x₁y₁ð₁or m₁v₁t x₁ur₁t₁ k₁y₁no₁ m₁z₁ko

þ₁o x₁y₁ð₁ di₁r₁st me₁r₁no₁n k₁ā₁ð₁t ē₁l₁s

þ₁o z₁l₁x we₁r₁te₁ ne₁l₁ m₁ur₁ð₁þ₁mv x₁o₁z₁yo

þ₁o n₁o k₁y₁l₁o₁ he₁l₁er₁z₁ z₁s x₁ur₁to þ₁o₁ b₁l₁ir₁z₁

þ₁o z₁l₁x m₁o₁st st₁bl₁ur₁to₁tre₁l₁ð₁o₁ þ₁o₁ to
vorst₁er₁ð₁ko₁n

þ₁o z₁l₁x m₁o₁st₁ir₁st₁fu₁ð₁er ð₁o st₁ā₁.l z₁l₁ko₁er₁ð₁o

þ₁o me₁l₁ b₁ry₁z₁ wa₁r₁ m₁y₁to₁ð₁

þ₁o ð₁o me₁l₁ð₁kb₁ū₁z₁ me₁l₁kt₁ n₁o g₁ur₁ten tū₁z₁

þ₁o de₁r₁ð₁ bo₁.ð₁er₁me₁l₁ð₁ z₁l₁ð₁ d₁l₁en ē₁en x₁ur₁z₁-
sty₁z₁to₁ram be₁l₁ t₁ry₁x

þ₁o w₁ð₁ x₁v₁ð₁n d₁z₁l₁o þ₁l₁it k₁l₁ð₁ to₁w₁ma₁k₁ð₁n
ð₁l₁ð₁ en y₁z₁

þ₁o t₁is ð₁o n₁o z₁y₁st₁o-ð₁ar₁s þ₁o₁en wē₁r₁ð₁o (þ₁o₁kur₁ niet gebr.)

103. h₂ h₂ mt nu. t χ₂ in man φ₂ b. a lō₂ t
 104. I₂ n ctv. lja x₂ n₂ b₂ e₂ x₂ di vj. r₂ t p₂ s₂ w₂
 105. d₂ e₂ r d₂ g₂ e₂ do₂ s₂ v₂ t d₂ s₂ w₂
 106. I bo₂ m h₂ e₂ m₂ x₂ s₂ t₂ k₂ f₂ a₂ n₂ d₂ b₂ r₂ x₂ -
 v₂ s₂ r₂ n₂

107. g₂ m₂ t s₂ s₂ f₂ r₂ l₂ n₂ s₂ s₂ k₂ o₂ m₂ a₂ k₂ p₂ r₂ n₂
 108. h₂ e₂ s₂ f₂ a₂ i₂ l₂ p₂ v₂ s₂ g₂ a₂ k₂ a₂ m₂ e₂ r₂ s₂ n₂ g₂ u₂ r₂ b₂ o₂ s₂
 109. d₂ e₂ t₂ d₂ p₂ r₂ s₂ f₂ a₂ b₂ i₂ k₂ a₂ n₂ h₂ v₂ t₂ x₂ o₂ m₂ a₂ k₂ t₂
 110. s₂ w₂ e₂ f₂ m₂ v₂ t₂ k₂ l₂ a₂ n₂ a₂ n₂ e₂ s₂ n₂ || s₂ g₂ a₂ t₂ r₂ o₂ w₂ t₂
 f₂ u₂ r₂ m₂ a₂ s₂ ||

111. I₂ x₂ e₂ m₂ h₂ e₂ r₂ g₂ r₂ v₂ t₂ x₂ o₂ x₂ e₂ t₂ m₂ e₂ r₂ t₂ w₂ a₂ r₂
 g₂ i₂ n₂ a₂ g₂ u₂ r₂ s₂ o₂ r₂ t₂

112. d₂ s₂ v₂ v₂ s₂ r₂ e₂ s₂ t₂ a₂ r₂ b₂ n₂ o₂ x₂ t₂ a₂ d₂ i₂ r₂ e₂ s₂ f₂ o₂ r₂
 t₂ s₂ v₂ v₂ n₂

113. b₂ a₂ k₂ - I₂ x₂ b₂ a₂ k₂ - g₂ e₂ b₂ a₂ k₂ - h₂ e₂ b₂ e₂ k₂ -
 b₂ e₂ k₂ h₂ e₂ - w₂ e₂ b₂ a₂ k₂ - I₂ x₂ e₂ m₂ g₂ o₂ b₂ a₂ k₂ o₂ -
 g₂ e₂ h₂ e₂ t₂ x₂ o₂ b₂ a₂ k₂ - h₂ e₂ h₂ e₂ r₂ x₂ o₂ b₂ a₂ k₂ o₂ - w₂ e₂
 h₂ a₂ r₂ x₂ o₂ b₂ a₂ k₂ o₂ - geen verleden tijd.

114. b₂ e₂ i₂ s₂ - I₂ x₂ b₂ e₂ i₂ t₂ - g₂ e₂ b₂ e₂ i₂ t₂ - h₂ e₂ b₂ e₂ i₂ t₂ -
 w₂ s₂ b₂ i₂ s₂ - b₂ i₂ s₂ w₂ e₂ - I₂ x₂ b₂ o₂ i₂ s₂ - I₂ x₂ e₂ r₂ m₂
 g₂ o₂ b₂ o₂ i₂ s₂ (ik heb geboden) - I₂ x₂ a₂ g₂ o₂ b₂ o₂ i₂ s₂
 (ik had geboden) - b₂ o₂ i₂ s₂ t₂ n₂ x₂ o₂ x₂

115. t₂ i₂ r₂ s₂ h₂ l₂ e₂ s₂ n₂ m₂ a₂ r₂ s₂ f₂ e₂ s₂ n₂

116. g₂ s₂ k₂ p₂ n₂ t₂ h₂ e₂ r₂ s₂ e₂ t₂ k₂ z₂ e₂ s₂ n₂ s₂ p₂ s₂ m₂ e₂ r₂ t₂

117. h₂ e₂ h₂ e₂ r₂ x₂ o₂ s₂ r₂ t₂ a₂ i₂ t₂ s₂ o₂ p₂ m₂ i₂ x₂ z₂ v₂ d₂ e₂ s₂ n₂ h₂ o₂

118. t₂ m₂ e₂ s₂ s₂ x₂ e₂ r₂ d₂ a₂ r₂ t₂ o₂ r₂ g₂ o₂ l₂ e₂ k₂ h₂ a₂ r₂

119. d₂ o₂ r₂ w₂ a₂ r₂ s₂ v₂ e₂ s₂ f₂ p₂ r₂ e₂ s₂

120. s₂ i₂ n₂ o₂ r₂ d₂ e₂ s₂ n₂ e₂ s₂ k₂ o₂ b₂ a₂ t₂ m₂ l₂ i₂ n₂ s₂ v₂ f₂ o₂ l₂ i₂ k₂ h₂ s₂

121. t₂ w₂ v₂ t₂ s₂ r₂ g₂ y₂ r₂ e₂ t₂ h₂ o₂ k₂ o₂ r₂ - t₂ h₂ o₂ k₂ d₂ a₂ l₂

122. t₂ h₂ u₂ r₂ s₂ n₂ o₂ x₂ y₂ r₂ t₂ n₂ - t₂ e₂ s₂ n₂ o₂ x₂ m₂ a₂ r₂ t₂ z₂ y₂ r₂ t₂
 x₂ o₂ m₂ e₂ s₂ t₂

123. m₂ a₂ r₂ s₂ n₂ e₂ s₂ m₂ a₂ k₂ o₂ s₂ m₂ e₂ r₂ n₂ o₂ n₂ d₂ o₂ i₂ s₂ v₂ a₂ r₂ n₂
 m₂ e₂ s₂

124. d₂ a₂ r₂ l₂ y₂ r₂ m₂ k₂ o₂ k₂ a₂ l₂ d₂ o₂ r₂ s₂ m₂ u₂ r₂ s₂ l₂ o₂ h₂ y₂ n₂ s₂ w₂ a₂ r₂ n₂

125. d₂ o₂ p₂ a₂ s₂ t₂ u₂ r₂ o₂ r₂ h₂ e₂ r₂ t₂ x₂ u₂ r₂ s₂ w₂ e₂ s₂ n₂

126. s₂ i₂ s₂ a₂ t₂ h₂ e₂ s₂ s₂ i₂ s₂ d₂ f₂ x₂ o₂ b₂ r₂ a₂ n₂ t₂

127. d₂ s₂ m₂ e₂ l₂ o₂ k₂ s₂ p₂ a₂ e₂ s₂ t₂ e₂ t₂ n₂ o₂ e₂ j₂ o₂ r₂ v₂ a₂ r₂ n₂ s₂ k₂ u₂ r₂ s₂
 128. d₂ o₂ h₂ i₂ t₂ s₂ t₂ o₂ r₂ l₂ e₂ i₂ t₂ f₂ o₂ r₂ s₂ k₂ r₂ a₂ e₂ s₂ p₂ a₂ r₂ s₂ e₂ s₂ i₂ r₂

129. d₂ o₂ b₂ e₂ r₂ i₂ s₂ f₂ a₂ r₂ n₂ s₂ k₂ e₂ d₂ w₂ a₂ l₂ g₂ i₂ s₂ o₂ r₂ n₂ t₂ o₂ w₂

130. d₂ o₂ t₂ w₂ i₂ t₂ d₂ a₂ e₂ s₂ t₂ o₂ n₂ h₂ u₂ a₂ m₂ p₂ o₂ b₂ e₂ s₂ t₂ o₂

131. x₂ e₂ r₂ m₂ a₂ n₂ o₂ m₂ x₂ u₂ a₂ r₂ t₂ e₂ r₂ m₂ b₂ l₂ v₂ s₂ g₂ o₂ s₂ l₂ a₂ n₂

132. d₂ o₂ s₂ d₂ w₂ s₂ i₂ s₂ f₂ l₂ v₂ s₂

133. d₂ o₂ s₂ n₂ i₂ r₂ f₂ l₂ e₂ r₂ t₂ i₂ r₂ k₂

134. b₂ i₂ r₂ k₂ m₂ i₂ r₂ w₂ a₂ x₂ e₂ t₂ x₂ o₂ l₂ e₂ s₂ n₂ d₂ a₂ r₂ t₂ o₂ x₂ u₂ r₂
 x₂ o₂ z₂ e₂ s₂ n₂ h₂ e₂ r₂ m₂

135. n₂ e₂ s₂ w₂ p₂ o₂ e₂ r₂ t₂ w₂ e₂ s₂ t₂ n₂ v₂ s₂ n₂ h₂ i₂ r₂ l₂ n₂ e₂ s₂ i₂ f₂
 s₂ t₂ a₂ r₂ t₂

136. d₂ o₂ s₂ e₂ n₂ - I₂ x₂ d₂ u₂ r₂ e₂ n₂ o₂ t₂ - g₂ e₂ d₂ u₂ r₂ e₂ d₂ o₂ t₂ - h₂ e₂
 d₂ y₂ s₂ t₂ o₂ t₂ - w₂ e₂ d₂ i₂ t₂ n₂ t₂ - g₂ e₂ d₂ u₂ r₂ e₂ d₂ o₂ t₂ - x₂ e₂
 d₂ u₂ r₂ e₂ n₂ o₂ t₂ - I₂ x₂ d₂ i₂ s₂ t₂ - g₂ e₂ d₂ i₂ s₂ d₂ o₂ t₂ - h₂ e₂ d₂ i₂ s₂ t₂ -
 w₂ e₂ d₂ e₂ s₂ t₂ n₂ t₂ - g₂ e₂ d₂ i₂ s₂ d₂ o₂ t₂ - x₂ e₂ d₂ e₂ s₂ t₂ n₂ t₂ -
 d₂ e₂ s₂ t₂ - I₂ x₂ d₂ a₂ r₂ - d₂ e₂ h₂ e₂ s₂ t₂ m₂ e₂ r₂ e₂ - d₂ e₂ s₂ t₂ x₂ e₂ s₂ t₂
 m₂ e₂ r₂ e₂

137. d₂ u₂ r₂ p₂ o₂ n₂ - d₂ u₂ r₂ p₂ h₂ l₂ i₂ r₂ t₂ - d₂ u₂ r₂ p₂ f₂ v₂ t₂ n₂ t₂ - d₂ o₂
 s₂ v₂ l₂ d₂ v₂ r₂ t₂ n₂

138. d₂ v₂ i₂ s₂ n₂ - h₂ e₂ d₂ v₂ i₂ s₂ t₂ - h₂ e₂ d₂ v₂ i₂ s₂ d₂ n₂ -
 h₂ e₂ h₂ e₂ r₂ x₂ o₂ d₂ o₂ s₂ n₂

139. b₂ i₂ n₂ s₂ - I₂ x₂ b₂ i₂ n₂ - g₂ e₂ b₂ i₂ n₂ t₂ - h₂ e₂ b₂ i₂ n₂ t₂ - w₂ e₂
 b₂ i₂ n₂ s₂ - g₂ e₂ b₂ i₂ n₂ t₂ - x₂ e₂ b₂ i₂ n₂ s₂ - b₂ i₂ n₂ t₂ h₂ e₂ s₂ - b₂ o₂ s₂ t₂ n₂ t₂
 h₂ e₂ s₂ - I₂ x₂ e₂ r₂ m₂ g₂ o₂ b₂ o₂ i₂ s₂ n₂ t₂

140. lokale landmaten: geen oude maten.

41. lokale Watermaten: t₂ h₂ e₂ s₂ t₂ o₂ r₂ b₂ e₂ k₂ h₂ s₂ - d₂ o₂ m₂ v₂ l₂ b₂ e₂ k₂ -
 d₂ o₂ x₂ u₂ a₂ r₂ t₂ o₂ b₂ e₂ k₂ - d₂ o₂ w₂ e₂ s₂ f₂ o₂ r₂ (vijver).

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is: ku₁rs₁f

De inwoners heten: ku₁rs₁l₁es

Zij hebben geen bijnaam.

Aantal inwoners op 31 dec. 1947: 6579.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn: bo₁ep - tku₁rs₁ls k₁pe, l₁ka - stal - vns₁ d₁lx₁n - s₁lx₁k₁h₁ - b₁ll₁rg₁ne₁n - st₁ir₁fer₁lt - sp₁z₁k₁sp₁v₁j - d₁gr₁v₁k₁ - dra₁ssp - d₁kl₁n₁h₁ - of: d₁sa₁rb₁nd₁f

Er zijn geen lokale verschillen, uitgenomen voor stal waarvan het dialect eerder aansluit bij dat van Beverlo (bv. fe₁ p₁r i. p. v. p₁z₁ p₁r). De kl₁z: n₁h₁ (nu geheten: d₁sa₁rb₁nd₁f) wordt grotendeels bewoond door vreemdelingen die Koersels spreken. In het dorp wordt geen Frans gesproken, wel in de mijn door de Walen. A. B. wordt er niet gesproken. Het is een nijverheidsgemeente (koolmijn). Alle arbeiders werken in de mijn.

Liedlieden. 1. Reynders, Beerten, Philomena; 41 j.; hier geb.; huisvrouw; heeft altijd hier verbleven; v. en m. van hier; spreekt steeds Koersels.

2. Reynders Leopold; 41 j.; hier geb.; (gehucht stal, cfr. supra); molenaar; heeft altijd hier verbleven; v. en m. van hier; echtgenoot van 1; spreekt steeds Koersels.

3. Coenen, Erik; 20 j.; hier geb.; student te Hasselt (mijn school); heeft altijd hier verbleven (is spoorstudent); v. van Elen; m. van Mol; spreekt in het dorp steeds Koersels.